

JAARVERSLAG 2021

00

INTERNE ORGANISATIE

01

**PERSONEN MET DEMENTIE EN
HUN OMGEVING**

02

ZORGSECTOR

03

BELEIDSMAKERS

04

PARTNERS

05

PUBLIEK

06

**EIGEN MEDEWERKERS
VRIJWILLIGERS
RVB VAN HET EDVLAANDEREN**

07

**COLLEGA-EXPERTISECENTRA
DEMENTIE**

Tandem vzw

expertisecentrum
dementie

Het regionaal expertisecentrum dementie Tandem (ECD Tandem) is een vzw, opgericht in 2003 en heeft een Bestuursorgaan en een Algemene Vergadering. TANDem staat voor Turnhouts AdviesNetwerk Dementie. Binnen de (beleids)organen van Tandem vzw zijn velerlei zorgactoren vertegenwoordigd vanuit o.a. Hivset, Welzijnszorg Kempen, KMSI, woonzorgcentra, thuiszorgcentra, huisartsen, maatschappelijke dienst van de mutualiteit, ziekenhuizen en vrijwilligersorganisaties.

Kernteam

Naast het Bestuursorgaan en Algemene Vergadering wordt de dagelijkse werking opgevolgd door een **Kernteam**:

Wies Cleenders (voorzitster tot 10/10/2021)

Bob van de Putte (secretaris tot 31/08/2021)

Daniël Leeten waarnemend voorzitter en secretaris (vanaf 1/09/2021)

Gil Peeters (penningmeester)

Liesbeth Van Eynde (Coördinator)

Een overleg vindt 5 maal per jaar plaats.

Medewerkers

Liesbeth Van Eynde
Coördinator
Dementie-expert (100%)

Ria Caers
Dementie-expert (50%)
verlof medische bijstand vanaf
05/10/2021

Karolien Verschueren
Dementie-expert (50%)

May Cools
Administratief medewerker (50%)

Jelle Baart
Dementie-expert (50%)
ter vervanging van Ria Caers vanaf 01/11/2021

GEREALISEERDE ACTIVITEITEN

Helaas had covid-19, ook in 2021 een grote impact op de werking van Tandem.

Vele activiteiten, vormingen en overlegmomenten werden (herhaaldelijk) geannuleerd, herpland of digitaal aangeboden.

De medewerkers van Tandem werden weer verplicht om thuis te werken en veelal digitaal met elkaar af te stemmen, overleg in te plannen en vorming of opleiding te geven.

Het langdurig thuiswerken heeft hoe dan ook af en toe impact gehad op de individuele werkvreugde. De hunker naar fysiek weer samenkomen voor uitwisseling en afstemming was er bij eenieder van het team.

Ondanks deze omstandigheden, blikken we terug op een veelzijdig en succesvol jaar voor Tandem.

Op vraag aan personen met dementie en hun omgeving een aanspreekpunt bieden dat hun vraag met kennis van zaken erkent, beantwoordt of zorgt dat ze op de juiste plek terechtkomt. Personen met dementie en hun omgeving mogelijkheden bieden tot uitwisseling van informatie en ervaringen of dit faciliteren.

• informatie- en adviesvragen

Bereikbaarheid

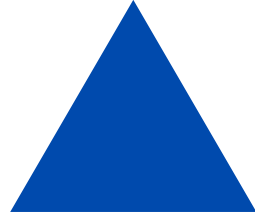
ECD Tandem is telefonisch bereikbaar tijdens de werkdagen van 9:00 tot 16:00u.

Bij afwezigheid wordt de telefoon doorgeschakeld naar één van de werknemers en uitgezonderd bij overmacht worden oproepen opgevangen met het antwoordapparaat. Adviesvragen per mail of facebook beantwoordden we binnen de 2 werkdagen.

In 2021 werden ongeveer 65 informatie en adviesvragen van mantelzorgers en hulpverleners geregistreerd. We werden veelal telefonisch en per mail gecontacteerd door mantelzorgers en professionele zorgverleners. We onderhielden telefonische consultgesprekken en hielden contacten via e-mail.

De occasionele familiegesprekken voor – en na een vormingsmoment of na afspraak op fysieke bijeenkomsten waren dit jaar zeer beperkt omdat door de coronamaatregelen, er weinig tot geen bijeenkomsten waren.

We trachten gericht door te verwijzen naar het plaatselijke zorg- en ondersteuningsaanbod voor mensen met dementie of hun mantelzorgers.

We versterken de werking van de **regionale praatcafés in het arrondissement Turnhout** door de stuurgroepen te ondersteunen en te adviseren in mogelijke sprekers en thema's. De coördinatoren van de praatcafés brengen we naar jaarlijkse gewoonte samen. We bevorderden met dit overleg de netwerken en expertise bij het plannen en de opstart van praatcafés in de regio. Zo ook is dit overleg een kans om uit te wisselen van ideeën en goede praktijkvoorbeelden. Begin april organiseerden we deze uitwisseling in een online overleg. De praatcafés in zorgregio Turnhout zijn in actief in Baarle, Balen, Beerse (Janssen Farmaceutica), Geel, Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Laakdal, Lille, Merksplas, Mol, Olen, Turnhout, Westerlo.

Door de covid-19-maatregelen werden de organisatoren van de praatcafés veelal verplicht om hun geplande activiteiten te annuleren of te verplaatsen. Sommige praatcafés namen het initiatief om praatcafés online te gaan organiseren, doch kunnen we stellen dat de opkomst op de online initiatieven eerder laag was. De thema's die we vanuit Tandem dit jaar aan bod lieten komen op (online) praatcafés waren: Diagnose dementie, wat nu? (Lille, Beerse); Met mij is niks mis (Herentals, Kasterlee online); Veranderend gedrag bij dementie (Westerlo); Niet pluis gevoel (Hulshout)

In 2021 werd er met Alzheimerliga Vlaanderen besloten om in de regio geen voor- en najaarsoverzicht op te maken waarin alle data van regionale praatcafés en familiegroepen gebundeld staan. Het aanbod was echter beperkt en desondanks een online formule werd uitgewerkt, leerden we dat digitaal ontmoeten voor de doelgroep mantelzorgers wellicht nog een te grote drempel is.

In najaar 2021 onderhielden we het jaarlijks overleg met de Alzheimer Liga Vlaanderen en de ECD's van provincie Antwerpen (Tandem en Orion ism PGN), dit om actuele initiatieven en informatie met elkaar uit te wisselen. Tijdens regionale overlegmomenten met Alzheimer Liga Vlaanderen waren er enkele verkennende gesprekken om een lotgenotencontact voor mensen met dementie op te starten. (2022). Dit overleg resulteerde uiteindelijk naar een alternatief aanbod (inloophuis) waarbij een sterke samenwerking met het Algemeen Ziekenhuis Mol, Gemeente Mol, Alzheimer Liga Vlaanderen en Tandem neergezet werd. Deze partners starten in voorjaar 2022 een inloophuis voor mensen met geheugenproblemen en hun naasten. We maakten regionale activiteiten en vormingsaanbod naar mantelzorgers voor personen met dementie kenbaar via de digitale kalender op de website (www.dementie.be) en verspreiden mee de informatie hierover (vb praatcafés, (online) lezingen, ...) via digitale wegen. (facebook, mail, website)

Producten, publicaties en documentatie

De **brochure 'Als je er mee te maken krijgt'**. is een zeer handig informatie-instrument welk we verspreiden via de praatcafés, evenementen, info-stands,... Sommige gemeentes brachten een gepersonaliseerde brochure uit.

Al onze **producten en publicaties** o.a. folders ECD Tandem, brochure praatcafés, documagazine "Omgaan met verlies", dementieklapper, "Dementie, als je er mee te maken krijgt", brochure omgaan met mensen met FTD,...) **bleven we gericht verspreiden naar mantelzorgers via praatcafés, familiegroepen en infostands**,... (noot: door covid, werd er weinig fysiek georganiseerd) Ondanks dat, werden er wel enkele informatiepakketjes verstuurd naar mantelzorgers thuis.

ONTDEK
ONZE
**DEMENTIE
KLAPPERS**

 Tandem vzw
expertisecentrum
dementie

 Orion vzw PGN
expertisecentrum
dementie

Zowel **hulpverleners, mantelzorgers als studenten ontlene wel eens documentatie**. Op Tandem hebben we een beperkt aanbod in boeken en documentatie. Personen met gerichte literatuurvragen werden doorverwezen naar <https://www.dementie.be/bidoc/> of naar de bibliotheek van ECD Foton.

De **sensibiliseringscampagne** 'Vergeet dementie, Onthou mens' die uitgezet werd door EDV bleven we via diverse kanalen: sociale media, evenementen, vorming etc. mee uitdragen.

SCHOLENKOFFER DEMENTIE VOOR HET LAGER ONDERWIJS

De gratis te ontlene onderwijskoffer werd ook dit jaar gepromoot aan de onderwijsinstellingen (basisonderwijs) en referentiepersonen dementie in de WZC. Met deze koffer hopen we kinderen op jonge leeftijd wegwijs te helpen met het thema dementie. De koffer werd twee maal uitgeleend, telkens aan een referentiepersoon dementie vanuit de woonzorgcentra.

HET DEMENTIEKOMPAS: NOOD AAN NAZORG BIJ DEMENTIE

Het Dementiekompas, (brochure aanmaak 2020) probeert een algemeen overzicht te geven over de informatie - en ondersteuningsmogelijkheden bij dementie. Deze tool is gericht naar huisartsen en hulpverleners, maar kan zeker ook hulp bieden aan mensen met dementie en hun mantelzorgers. Deze brochure blijkt veel gehanteerd te worden door het werkveld.

Deskundigheid rond dementie verhogen door deze te inventariseren en te verspreiden naar de zorgsector om de kwaliteit van de zorg- en de hulpverlening te optimaliseren. Finaal beogen we dat de zorgsector elke hulpvraag deskundig kan beantwoorden.

- **Informatie en advies aan de hulpverlener(s)**

Als **dementie-experten van Tandem** boden we ondersteuning aan d.m.v. **informatie en advies** via onder meer (telefonische) gesprekken, contacten via mail, tijdens vormingen, tijdens de regionale overlegplatform dementie, ... Tandem **participeerde aan multidisciplinair zorgoverlegmomenten** en gaf advies bij complexe zorgsituaties. (in WZC en diensten voor gezinszorg)

We verstrekten advies en boden **coaching aan professionelen, referentiepersonen dementie en dementiekundige basiszorgverleners** m.b.t. concrete casussen. Zodoende helpen we zorgverleners zich versterken in dementie-specifieke aspecten, zodat zij er zelf verder mee aan de slag kunnen.

We **volgden project "Opmaat"**, een thuisbegeleidingsproject voor mensen met dementie en deden actief inbreng als expert binnen de stuurgroep. We verspreidden onze (digitale) folder van Tandem binnen de zorgregio aan professionele zorgactoren waarin de opdrachten, de werkzaamheden en diensten van Tandem kenbaar gemaakt worden en de rol en adviesfunctie van dementie-expert toegelicht worden.

- **Dementiekompas en dementiewegwijzers per gemeente**

De regionale **sociale kaart dementie, genaamd 'dementiewegwijzer', is per gemeente uitgewerkt** en blijft ter beschikking op de website van Tandem. Naast de dementiewegwijzer, is er het **"Dementiekompas"**, een brochure dat wegwijs helpt in de **zoektocht naar de juiste informatie en ondersteuning tijdens het dementieproces**. Deze brochures werden verspreid naar alle regionale huisartsen, sociale diensten van het ziekenhuis en mutualiteiten. In de regio is er veel belangstelling voor deze brochure. Het blijkt een handig instrument te zijn, aangezien er herhaaldelijk vraag naar was vanuit het werkveld (sociale diensten, thuisverpleegkundigen, gezinszorgdienst). Het document kan eveneens gedownload worden op de website.

• Toolkit: Verlieskoffer

Verlieservaringen, iedereen kreeg er mee te maken. Zeker ook de hulpverleners in de zorg. Niet enkel mensen die kwamen te overlijden ten gevolge van het virus, ook het wegvalLEN van mogelijkheden door de maatregelen en sociale contacten die beperkt werden, waren slepend voor zovelen. **De verlieskoffer die Tandem samen ontwikkelde met Orion ism PGN (2020) waarin verschillende methodieken om rouw en verlies op een toegankelijke manier bespreekbaar te maken** bij zowel personeel als bewoners, mantelzorgers en familieleden, werd aangevuld met een aantal methodieken die focus leggen op het verhogen van veerkracht. De methodieken in de koffer zijn tijdloos. Zodoende kan de verlieskoffer, los van corona-tijd nog ingezet worden.

• Ervaringsgerichte toolbox dementie (PXL)

Ervaringsgerichte toolbox dementie (PXL)

PXL hogeschool Hasselt ontwikkelde een ervaringsgerichte toolbox, die ze beschikbaar stellen voor ieder regionaal expertisecentrum Dementie. De toolbox dementie is ontwikkeld om (toekomstige) zorgprofessionals en mantelzorgers de nodige **kennis en inzichten te geven over het functioneren van een persoon met dementie in het dagelijkse leven.** Deze koffer kan gehuurd worden bij een regionaal ECD. Tandem maakt af en toe gebruik van enkele methodieken tijdens vormingen.

• Vormingen

Veelal veel vormingen in 2021 werden geannuleerd of online georganiseerd oww de covid-19-maatregelen. Het aanbod wat we konden laten doorgaan werd telkens bekendgemaakt via de website, mail en facebook. Bestaande vormingsmethodieken bleven we eveneens bekendmaken via website en mail. In service konden we nog enkele fysieke vormingen laten doorgaan:

In service konden we nog enkele **fysieke vormingen** laten doorgaan voor **verschillende organisaties** als

Familiehulp, Thomas More, Sociaal Fonds Ouderenzorg (FEBI), Hivset, Thuisverpleging De Sprong, Thuiszorg Kempen en verschillende Woonzorgcentra en OCMW Mol

met **verschillende thema's**,

Frontotemporale dementie, Lewy body dementie, Onderdompeling in dementie, maaltijdgebeuren bij mensen met dementie, betekenisvolle activiteiten, De kracht van een glimlach, omgaan met veranderend gedrag,....

Verdiepingen van de maand

Maandelijks organiseert Tandem een verdiepende vorming voor hulpverleners. Deze wordt telkens verzorgd door een dementie-expert van Tandem. Sommige verdiepingen konden fysiek doorgaan, enkele vonden online plaats. Een aantal werden er helaas geannuleerd oww covid-19 maatregelen. De thema's die aan bod kwamen waren:

VERDIEPING VAN DE MAAND

VORMINGSAANBOD 2021

ALS DE BOM BARST
OMGAAN MET AGRRESSIE BIJ MENSEN MET DEMENTIE
DONDERDAG 29 APRIL 2021

VAN ONBEGRIIP NAAR SAMENWERKEN
OMGAAN MET KRITISCHE FAMILIES VAN MENSEN MET DEMENTIE
DONDERDAG 20 MEI 2021

EAU DE COLOGNE 4711???
AROMAZORG BIJ MENSEN MET DEMENTIE
DINSDAG 15 JUNI 2021

DE KRACHT VAN EEN GLIMLACH
DE KRACHT VAN NON-VERBALE COMMUNICATIE BIJ MENSEN MET DEMENTIE
DONDERDAG 9 SEPTEMBER 2021

WORKSHOP 'AAN DE SLAG MET DE VERLIESKOFFER'
OMGAAN MET VERLIES EN ROUW
DONDERDAG 30 SEPTEMBER 2021

BINGO
BETEKENISVOLLE ACTIVITEITEN
DONDERDAG 7 OKTOBER 2021

LEREN, LEREN INLEVEN
EMPATHIE ALS BASISHOUDING IN DE ZORG BIJ MENSEN MET DEMENTIE
DINSDAG 19 OKTOBER 2021

JOUW REDDER IN NOOD VOOR GROTE EN KLEINE KLUSSEN
VORMING VOOR TECHNISCH PERSONEEL IN DE ZORG
DINSDAG 16 NOVEMBER 2021

IK ZIE, IK ZIE WAT JIJ NIET ZIET
OMGAAN MET WANEN EN HALLUCINATIES BIJ DEMENTIE
DONDERDAG 9 DECEMBER 2021

PRIJS: 45 euro
Online sessie : 30 euro
telkens van 13:30u tot 16:30u

MEER INFO & INSCHRIJVING:
www.dementie.be/tandem

LOCATIE:
ONLINE en als we naar betere tijden gaan ontvangen we jullie graag in :
Jeugdlokalen Oud-Turnhout (Zwaneven)
Stwg. Op MoL 166
2360 Oud-Turnhout

Prins Boudewijnlaan 9 bus 1 - 2300 Turnhout
CONTACT:
014 47 83 71 - tandem@dementie.be
www.dementie.be/tandem

Avondlezingen 'Vraag het aan'

Jaarlijks organiseert Tandem enkele **avondlezingen voor het brede publiek, incl. professionals**. Interessante vragen aan boeiende sprekers resulteren dan in inspirerende antwoorden. **In 2021 konden er drie lezingen plaatsvinden.**

Avondlezing door

VRAAG HET AAN...

Prof. Dr.
PATRICK CRAS

Diensthofd Neurologie UZ Antwerpen
Hoogleraar Neurologie
Universiteit Antwerpen - Instituut Borne Bunge

Wat is op dit moment mogelijk in het kader van
euthanasie en dementie?

Wat is uw kijk op euthanasie en dementie?

Wie hakt de knoop door en wanneer?
Zijn er alternatieven?

**ONLINE Avondlezing
over euthanasie en dementie**

Woensdag 24 maart 2021
19.30u tot 21.30u

Prijs: 15 €

Locatie: ONLINE

Voraf inschrijven via:
www.dementie.be/tandem

De link volgt na betaling

Diagnose
DEMENTIE,
wat nu?

Na het stellen van de diagnose dementie kunnen er talloze vragen opkomen bij u en uw naaste, zoals:

- Hoe kunt u omgaan met de veranderingen waarmee u te maken krijgt?
- Wat komt er op u af?
- Hoe gaat u met uw naaste en uw familie om?
- Waar kunnen u en uw naaste hulp krijgen?
- Hoe houdt u als naaste de zorg vol zonder er zelf aan onderdoor te gaan?...

Op deze avond gaan we op zoek naar waar of bij wie we terecht kunnen om antwoorden te vinden op deze prangende vragen.

Dinsdag 25 mei 2021
van 19.30u tot 21.30u
ONLINE
spreker : Karolien Verschueren

15 euro vooraf over te schrijven
Inschrijven verplicht via www.dementie.be/tandem

Prins Boudewijnlaan 9/1 Turnhout 014 47 83 71 tandem@dementie.be

Op de derde lezing in november konden we **Kasper Bormans live** uitnodigen in het provinciaal vormingscentrum te Malle. Kasper vertrekt vanuit de leefwereld van dementie en confronteerde ons met een nieuwe vorm van communicatie die we als samenleving verloren zijn. Hij deelde tijdens zijn lezing praktische tips over het communiceren met mensen met dementie, duidde de kracht van het blijven dromen en het wonder van menselijke relaties.

ism EDV en regionale ECD's'

Binnen de VTO (EDV en alle regionale ECD's) werd er gewerkt aan het actueel houden en verfijnen van het opleidingsaanbod en dit alles wordt voortdurend op mekaar afgestemd.

Opleiding referentiepersoon dementie

ECD Vlaanderen biedt de **11-daagse opleiding** aan, die voorbereidt op de uitoefening van de functie referentiepersoon dementie. **Tandem faciliteerde de opleiding voor de provincie Antwerpen.** Door de strenge regels betreffende 'COVID-19' waren we genoodzaakt deze zeer interactieve opleiding online te geven. Inhoudelijk werden er een aantal dagen door dementie-experten van Tandem verzorgd. Dag 10 van de opleiding was een online 'inspiratiedag'. Ria Caers (tandem) verzorgde er twee maal een inspiratiesessie over 'Verlies en rouw. Aan de slag met de verlieskoffer'. Op de laatste dag, tevens examendag, mochten we te gast zijn in het Gasthuismuseum te Geel. Op deze manier konden we de opleiding toch feestelijk afsluiten.

Terugkomdagen voor referentiepersonen dementie

Tandem organiseerde met ECD Orion ism PGN vier terugkomdagen voor referentiepersonen dementie, afgestemd met de andere regionale expertisecentra binnen de vto-werkgroep van EDV.

De 4 thema's die gepland stonden waren: Veerkracht verhogen (geannuleerd); Buurtwerking (online); Vrijheidsbeperkingen; Spelenderwijs (geannuleerd). Helaas konden van deze vier momenten, maar twee opleidingsdagen doorgaan, waarvan één online en één fysiek te Malle.

Aanvullend op de vier terugkomdagen voor referentiepersonen, organiseerden we met Orion ism PGN een **werkplekbezoek in het inloophuis dementie 't Monument te Mechelen**. Hilde De Weerdt kon de aanwezigen heel wat inspiratie geven om mee aan de slag te gaan. Deze dag was niet enkel voor referentiepersonen dementie, ook coördinatoren van dementievriendelijke gemeentes konden aansluiten op deze inspiratiedag.

Studiedag 'Liefde... roest niet'

Op 9 december organiseerden de regionale expertisecentra dementie van de provincie Antwerpen, Orion ism PGN en Tandem de studiedag 'Liefde... roest niet'. Een dag dat volledig in het teken stond van intimiteit, relaties en seksualiteit bij ouderen en personen met dementie. Jammer genoeg rust er de dag van vandaag nog steeds een zeer groot taboe op deze thema's, en die taboes wilden we graag mee doorbreken. We droegen dus graag ons steentje hieraan bij. Om er een onvergetelijke studiedag van te maken, nodigden we een aantal gastsprekers uit die sterk rond deze thema's bezig zijn. In de voormiddag kregen we een uiteenzetting van **Els Messelis en Jan Van Velthoven**. Zij schreven samen het boek 'Buiten de lijnen kleuren – warme zorg als middel tegen grensoverschrijdend gedrag', waar ze graag over kwamen vertellen.

Het namiddag gedeelte werd verzorgd door **Nelle Frederix van Aditi vzw**. Zij nam ons mee in de wereld van intimiteit en seksualiteit bij ouderen en personen met dementie. Daarnaast stond ze ook stil bij de seksuele dienstverlening.

De uiteindelijke opkomst van de studiedag was niet heel groot. Toch konden er een 30 deelnemers online of fysiek terugblikken op een zeer geslaagde studiedag.

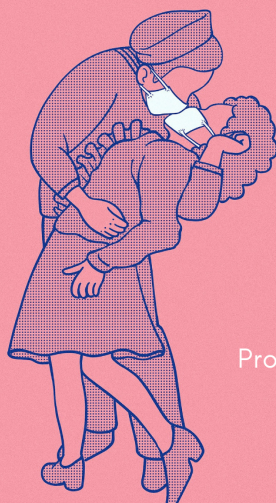

STUDIEDAG

Liefde... roest niet.

Thema's als intimiteit, seksualiteit en grensoverschrijdend gedrag zijn vaak nog een taboe. Zeker in de ouderenzorg. Maar dit hoeft het niet te zijn!

Op deze studiedag staan we stil bij deze thema's en gaan we hierover in gesprek met een aantal zeer boeiende gastsprekers. In de voormiddag gaan we dieper in op het thema grensoverschrijdend gedrag. In de namiddag staan we meer stil bij het thema intimiteit en seksualiteit in de ouderenzorg.

Inschrijven kan
via [deze link](#)

Prijs: €95

Donderdag 9/12/2021
9u-16u45

Provinciaal vormingscentrum Malle
Smekensstraat 61
2380 Malle

Referentiekader kwaliteit van leven, wonen en zorg

Het integraal referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg werd verder uitgezet door EDV met als doel dat ieder regionaal ECD in de toekomst kan bijdragen in de verdere uitrol van het referentiekader bij de woonzorgcentra en thuiszorgvoorzieningen. Twee medewerkers van Tandem volgden hieromtrent een coaching traject samen met de andere ECD's. In januari organiseerde **EDV samen met Tandem en Orion ism PGN het mini-symposium 'Ik, Jij Samen Mens'**. Aanvankelijk was deze dag gepland bij het Wit Gele Kruis te Herentals, maar covidmaatregelen dwong ons ertoe dit online te organiseren. Het referentiekader werd geduid en een aantal ambassadeurs van vorige pilootprojecten stelden hun goede praktijken voor.

De Vlaamse overheid lanceerde in voorjaar 2021 een nieuwe oproep. **'Ik, jij, Samen Mens'** Twintig zorgvoorzieningen uit de thuiszorg en residentiële zorg konden instappen in een piloottraject van 15 maanden. Vanaf september is Liesbeth, coördinator Tandem gestart met twee trajecten in de regio, m.n. in **WZC Stede Akkers te Hoogstraten en WZC Prinsenhof te Rijkevorsel** om te streven naar een nog kwaliteitsvollere dementiezorg.

Externe samenwerkingen in het kader van vorming

Opleiding:
WEGWIJS IN DEMENTIE OP JONGE LEEFTIJD

DAG 1
30 september 2021
van 13 tot 16u
What's in a name: jongdementie?
over de medische aspecten van dementie op jonge leeftijd
Spreker:
Prof. Dr. Engelborghs
Diensthoofd Neurologie
UZ Brussel

DAG 2
21 oktober 2021
van 13 tot 16u
De onbegrepen dementie
over omgaan met fronto-temporale dementie met extra aandacht voor seksualiteitsbeleving
Spreker:
Ria Caers
ECD Tandem

DAG 3
25 november 2021
van 13 tot 16u
De vergeten dementie
over omgaan met Lewy-Body Dementie met extra aandacht voor de beleving van mantelzorgers
Spreker:
Karolien Verschueren
ECD Tandem

DAG 4
16 december 2021
van 13 tot 16u
Alles goed geregeld?
over juridische aspecten bij dementie op jonge leeftijd
Spreker:
Erik Langerock
Advocaat

DAG 5
20 januari 2022
van 13 tot 16u
't Zijn de kleine dingen die het doen
over een zinvolle dagbesteding bij dementie op jonge leeftijd
Sprekers uit verschillende settings

Waar? HIVSET, Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout
Meer info en inschrijven? [Klik hier](#)
De dagen zijn ook afzonderlijk te volgen

We onderhielden op **provinciaal vlak, samen met ECD Orion ism PGN actieve contacten met de provinciale Palliatieve Netwerken**. Een **gezamenlijke studienamiddag** kon plaatsvinden in juni met als Titel: 'Palliatieve zorg voor mensen met dementie. Liever vandaag dan morgen.' Tijdens deze namiddag werden er specifieke aandachtspunten aangehaald voor palliatieve zorg bij mensen met dementie. Ook dit jaar was er voor dit thema veel interesse, we mochten een 75 deelnemers bereiken op deze studienamiddag.

Opleiding vroegtijdige zorgplanning bij mensen met dementie

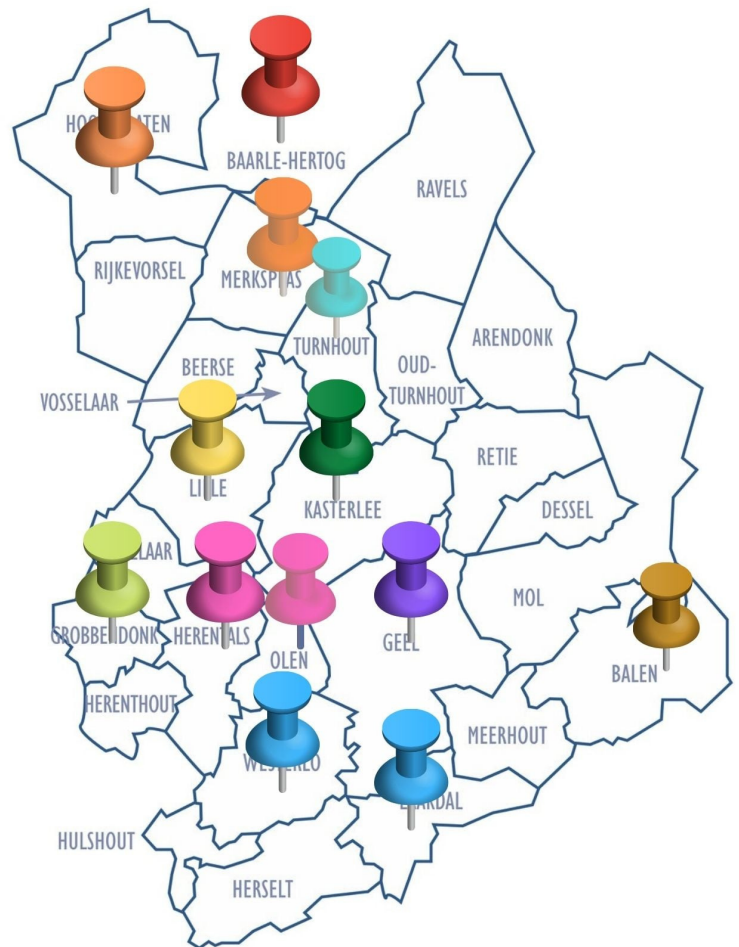
Najaar 2021

Georganiseerd door:
Expertisecentrum Dementie Tandem en
Palliatief Netwerk Arrondissement Turnhout

In het najaar organiseerde **Tandem met het Palliatief Netwerk Turnhout (PNAT)** voor de tweede maal de **opleiding 'Vroegtijdige zorgplanning bij mensen met dementie'**. Deze opleiding bestaat uit 3 volledige dagen waarin op een interactieve manier een theoretische basis wordt gegeven, waarna de deelnemers aan de slag gaan in hun eigen organisatie. De laatste halve dag is een terugkomdag waarbij d.m.v. intervisie ervaringen worden uitgewisseld. Deze laatste dag werd verschoven naar 2022. Er waren 14 deelnemers waarvan 2 uit de thuiszorg.

Dementie in de kijker in onze Stille Kempen

Tandem organiseerde één **Overlegplatform dementie (OPD)** in november. Met dit **open en pluralistisch overlegorgaan dat openstaat voor alle zorgaanbieders die werken met en voor personen met dementie** en hun omgeving beogen we als doel de kwaliteit van zorg en begeleiding in de zorgregio blijvend aan te scherpen en noden te detecteren. In navolging op het initiatief van EDV en de ECD, waarbij de aandacht ging naar Schatten in dementiezorg, zijn we in de Kempen nog ruimer op zoek gegaan naar meer dementieschatten.

Op 30 november konden we op het OPD (online) een **tiental Kempense Schatten in dementiezorg in de kijker zetten**. Een uitgebreid verslag hiervan, vind je op de website van www.dementie.be/tandem. Aangezien er nog veel meer schatten zijn in de zorgregio verscholen zitten, zullen we dit thema nogmaals aan bod laten komen in voorjaar 2022 tijdens een volgend OPD.

(Inter)Nationale deskundigen

Actief op zoek gaan naar nationale en internationale deskundigen en hen informeren over de rol en hen overtuigen van het belang van onze functie in de zorgsector opdat zij op onze vraag hiaten in de expertise opvullen en we wederzijdse expertise kunnen delen.

We ondersteunden en faciliteerden de 'interregionale Werkgroep Dementievriendelijke gemeenten' samen met Programmaraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric (Noord Brabant NL). EDV is eveneens lid van deze werkgroep. Ondanks corona kon er ook dit jaar geen interregionale werkconferentie Dementievriendelijke gemeenten ingepland worden maar wel een **Interregionaal webinar: dementievriendelijke gemeenschap tijdens corona.**

Webinar "Een ochtend om nooit te vergeten".

Onze Nederlandse collega's 'Wij zijn Zet' uit Noord Brabant organiseerde een webinar "Een ochtend om nooit te vergeten" in het kader van de verduurzaming van een dementievriendelijke gemeenschap. Vanuit Tandem werd Ria Caers uitgenodigd om haar expertise en ervaringen te delen vanuit Vlaamse dementievriendelijke werkingen. Je kan dit webinar herbekijken via <https://www.youtube.com/watch?v=iOsw7HjjuDU>

In een Dementievriendelijke Gemeenschap (DVG) zorgen we er samen voor dat mensen met dementie zolang mogelijk mee kunnen blijven doen. Samenwerking in een netwerk is een belangrijke sleutel tot succes.

- Maar welke impact heeft Covid-19 op het leven van mensen met dementie en de mantelzorgers?
- Hoe werk je in je netwerk samen en dat in deze tijd van strikte coronamaatregelen waar we afstand moeten houden en ontmoeting niet fysiek kan plaatsvinden?
- Hoe houd je dan het opgebouwde netwerk actief en hoe bereik je in deze lastige tijd je doelgroep?
- Wat mag en kun je wél doen en waar kun je nog 't verschil maken?

Er zijn talloze mooie voorbeelden en soms heel eenvoudige, creatieve oplossingen bedacht zowel in Noord-Brabant (NL) als in Vlaanderen (BE). Daar gaan we graag met jullie over in gesprek. Daarnaast gaan we tijdens deze online kennis- en netwerkbijeenkomst tussen België en Nederland met elkaar in gesprek op zowel het proces, inhoud als aanpak

PROGRAMMA VOOR DEZE ONLINE BIJeenKOMST

- 13.00 u. Opening, korte kennismaking en toelichting programma
Wies Arts, Dementievriendelijk Brabant (Zet)
Ria Caers, ECD Vlaanderen (Tandem/ECD)
- 13.10 u. Vaccinatie en Covid-19 ontrafeld: Wat is het medische verhaal rond Covid-19, hoe zit dat met besmettingen en hoe met de vaccinatie? Door Barbara Legiest.
Vragen oga het verhaal door de deelnemers
Welke problemen spelen bij mensen met dementie en de mantelzorgers en wat kan de dementievriendelijke gemeenschap hierin doen? Vragen en discussie met de deelnemers
- 14.10 u. Korte pauze
- 14.20 u. Getuigenissen van de mensen met dementie en mantelzorgers uit NL en BE
- 14.35 u. Dementievriendelijk in coronatijd: de urgentie voor een dementievriendelijke gemeenschap blijft, juist in deze lastige tijd. Wat waren de ervaringen in de coronatijd? En hoe start je weer? Ga je als vanouds verder? Wat heeft deze periode ons geleerd? Welke tips en tricks hebben we voor elkaar? Twee voorbeelden van netwerken uit de coronatijd
- 15.05 u. Bereiken van de doelgroep: hoe bereik je in deze lastig tijd de doelgroep (live en virtueel): we delen goede voorbeelden en laten zien wat je in coronatijd kunt doen en er al gedaan is
- 15.35 u. Plenaire terugkoppeling:
Terugblik op deze bijeenkomst en vooruitblik naar een mogelijk vervolg
- 15.45 u. Afsluiting

Voor wie is deze bijeenkomst bedoeld?
Iedereen die actief is in een dementievriendelijke gemeenschap of daar in geïnteresseerd is

Aanmelden:
Deelnemers kost 10 euro. Aanmelden verplicht via www.dementie.be/tandem
Storting inschrijvingsgeld kan op IBAN: BE81 7785 9082 3924 - BIC: GKCCBE (Tandem vzw)
Je ontvangt een bevestiging van inschrijving en na betaling sturen we de dag vooraf de inloggegevens.

Alle relevante beleidsmakers (ook internationaal) **blijvend overtuigen van de impact van dementie op de samenleving en onze rol hierin, opdat zij gepaste acties en maatregelen nemen die de kwaliteit van de zorg- en hulpverlening optimaliseren.**

- Tandem levert een **geconsolideerd jaarverslag** op welk geïntegreerd wordt met het EDV en de regionale expertisecentra.
- We bleven **actief signaleren van de noden via partnerorganisaties** o.a., Dementienetwerk provincie Antwerpen (DPA), Licalab, Alzheimer Liga, Nachtzorg Kempen,....)
- Tandem **participeerde aan de focusgroep bij de opmaak van het dementieplan** (EDV en regionale ECD's)
- We ondersteunden **lokale dementienetwerken** in het inventariseren van noden en behoeften van mensen met dementie en de mantelzorgers. Hiermee kunnen we **beleidssuggesties bieden inzake dementie aan het lokale bestuur.**
- We bleven **signalen m.b.t. lokale overheid doorgeven aan de bevoegde instanties.** (vb mobiliteitsproblemen voor minder mobiele inwoners in gemeente)

Gelijkaardige organisaties en initiatieven in kaart brengen, communiceren over onze visie en werking en hen overtuigen dat samenwerking een wederzijdse meerwaarde inhoudt en leidt tot een meerwaarde in de hulp en zorg voor personen met dementie en hun omgeving.

- Kennismaking met zorgprofessionals, **opvolgen van nieuwe ontwikkelingen en het professioneel aanbod in de regio**. Dit vanuit een actieve betrokkenheid in het welzijnsnetwerk in de regio door deelname aan bijvoorbeeld stuurgroep Nachtzorg Kempen, stuurgroep regionaal Zorgplatform (piloot),...

- **Dementievriendelijke gemeenten: regionaal**

We blijven een actieve rol opnemen tot **verduurzaming van en stimulering tot dementievriendelijke gemeenten**.

Kandidaat-gemeenten die dementievriendelijk willen worden, krijgen ondersteuning in de opstart van hun netwerking hieromtrent. Daarvoor is deelname aan lokale stuurgroepen ter ondersteunen van dementievriendelijke gemeenten aangeboden met als doel het maatschappelijk draagvlak hierin te versterken.

We ondersteunde de (opstartend in 2020) **gemeente Laakdal** bij hun dementievriendelijke initiatieven en deelde onze expertise bij het project HAIRE (Healthy Ageing through Innovation in Rural Europe). Een heel klein luik binnen dit project gaat over dementie in de thuiszorg. **Grobbendonk** maakte eveneens een start in dementievriendelijke werking, en in september maakte **Merksplas** eveneens de aftrap naar een dementievriendelijke samenleving. Helaas, door Covid werd er heel wat on-hold gezet en hopen we dit in voorjaar 2022 weer te kunnen oppakken.

In april brachten de we **coördinatoren van dementievriendelijke gemeenten** online samen om **kruisbestuiving van goede praktijkvoorbeelden te bevorderen**, dit eveneens in de moeilijke corona-tijden.

De gemeentes in regio Turnhout die actief zijn om dementie de nodige aandacht en ondersteuning te bieden zijn: **Baarle, Balen, Geel, Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Laakdal, Lille, Merksplas, Mol, Olen, Turnhout, Westerlo**.

• Regionale nieuwsbrief voor huisartsen

Vijf maal per jaar boden we mee inhoud aan een regionale nieuwsbrief voor huisartsen in het zorgnetwerk Turnhout, i.s.m. LMNZ, Palliatief Netwerk arrondissement Turnhout, Netwerk GGZ Kempen en Logo Kempen. De artikels die we hiervoor schreven handelden over volgende thema's: 'Ethische reflecties en mobiliteit bij vaccinatie covid'; 'De gele doos'; 'opleiding wegwijs in dementie op jonge leeftijd'; 'Probleemgedrag bij dementie en psychofarmaca'; 'Intimiteit en seksualiteit bij dementie'.

Huisartsennieuws - Regio Kempen

GEZONDHEID EN PREVENTIE

• Coördinatoren Netwerkoverleg en Regionale Zorgzone

De coördinatoren van **SEL Kempen, LMNZ, Palliatief Netwerk, Netwerk GGZ Kempen, LOGO Kempen, WZKempen** houden er al een jarenlange traditie op na om samen te komen en uit te wisselen over mekaars werking en ideeën. Deze samenkomsten intensiverden zich naar aanleiding van de piloot en vorming van een Regionaal Zorgplatform Kempen.

Deze samenwerking **is verruimd naar andere partners**, en behelst momenteel volgende samenstelling: **Logo Kempen, PNAT, Tandem, Netwerk GGZ, Welzijnszorg Kempen, SEL Kempen, CAW De Kempen, ELZ Middenkempen, ELZ Kempenland, ELZ Zuiderkempen, ELZ Baldemore, Ziekenhuisnetwerk Kempen, HVRT, VHKZ, patiënten - en mantelzorgverenigingen**. De huidige **trekkers van deze piloot zijn Welzijnszorg Kempen, PNAT en Logo Kempen**.

De vorming van het Regionaal Zorgplatform kadert in een Vlaams pilootproject tot einde 2022. (werd meermaals verlengd owv covid). Meer info:

<https://www.rzpkempen.be/>

- We onderhielden **actieve contacten met de Palliatief Netwerken in de provincie.**

De coördinator van Tandem maakt deel uit van de Algemene Vergadering van het regionaal palliatief netwerk (PNAT).

Op provinciaal niveau organiseerden de expertisecentra en palliatieve netwerken een studienamiddag over palliatieve zorg bij dementie.

Daarnaast organiseerden Tandem ism PNAT een regionale vorming 'vroegtijdige zorgplanning' gericht naar zorgverleners uit de residentiële setting en thuiszorg.

- Tandem maakt deel uit van **stuurgroep 'Nachtzorg Kempen'** en doet actief inbreng omtrent dementiezorg.
- Meermaals per jaar waren er **afstemmingsmomenten met familiegroepen van Alzheimerliga Vlaanderen.** Dit in functie van een complementaire samenwerking in de zorgregio Turnhout.
- Op vraag **begeleidden we en gaven we advies bij (Bana)bachelor- en diverse schoolopdrachten** rond relevante dementie-thema's.
- Tandem hield nauwe **contacten** met nabijgelegen **onderwijsinstellingen zoals Thomas More, Hivset, EDUKempen, Karel Van Roey-instituut** om eventuele samenwerkingen niet uit te sluiten.

• Inloophuis voor mensen met geheugenproblemen en hun naasten

In najaar 2021 staken 4 partners, **Algemeen Heilig Hart Ziekenhuis Mol, OCMW Mol, Alzheimer Liga en Tandem** de koppen bij elkaar om de aanloop te maken naar de start van een inloophuis voor mensen met geheugenproblemen en hun naasten. De **opening zal plaatsvinden in maart 2022.**

WAT

Wij zijn een **informatie- en ontmoetingspunt** voor mensen met geheugenproblemen en hun naasten. Elke **eerste** vrijdagmiddag van de maand is er iemand aanwezig die jouw vragen kan beantwoorden.

Wij zorgen ervoor dat je de weg vindt naar het juiste zorgaanbod.

We bieden een **ontmoetingspunt** waar je lotgenoten kan ontmoeten en samen activiteiten kan doen.

VOOR WIE

- Twijfels over het geheugen van jezelf of je naaste?
- Merk je veranderingen in het gedrag en/of karakter van je naaste?
- Recent een diagnose van een dementie?
- De weg kwijt in het zorgaanbod?
- Zin om mensen te ontmoeten?

We zijn er voor mensen met geheugenproblemen en hun naasten.

WAAR

De Pastorie
Gasthuisstraat 14
2400 MOL

CONTACT

Alzheimer Liga Vlaanderen vzw
Laura Weyns
0495 21 41 19
laura.weyns@alzheimerligavlaanderen.be

Regionaal Expertisecentrum Dementie Tandem vzw
Liesbeth Van Eynde
014 47 83 71
tandem@dementie.be

H. HARTZIEKENHUIS
MOL

Tandem
expertisecentrum
dementie

De **bevolking informeren over het bestaan en de rol van de Expertisecentra**, over dementie en de betekenis ervan voor de betrokkenen en de samenleving opdat dementie gelinkt wordt met de Expertisecentra en opdat de personen met dementie en hun omgeving kunnen rekenen op een begripvolle houding.

- **Studenten, mantelzorgers, professionelen** met vragen informeren we en/of verwijzen we door naar het digitale aanbod van het documentatiecentrum van het EDV. Tandem kiest ervoor, geen eigen collectie aan te bieden.
- Tandem bleef de **regionale bibliotheken sensibiliseren en ondersteunen** bij het verzamelen en inzetten van informatie inzake dementie. Bib Turnhout organiseerde samen met Alzheimerliga en Tandem een lezing over dementie met als spreker prof.dr. Rik Vandenberghe.
- Tandem **verspreidde mee de brochure “Dementie, als je ermee te maken krijgt’**.
- Bij alle **regionale activiteiten** omtrent dementie boden we de mogelijkheid om in te voegen **in digitale kalender op de website dementie.be**.
- Tandem droeg actief bij inzake **geuanceerde beeldvorming via permanente sensibilisering langsheen verschillende kanalen en vormen**: vormingen, lezingen, informatiestand, brochures, flyers, online, ... We maken hierbij gebruik van campagnemateriaal van onthoumens.be
- Tandem hield de **website www.dementie.be/tandem actueel** met de informatie die relevant is voor de zorgregio Turnhout.
- In afstemming met het EDV werd actuele informatie verstrekt via hun nieuwsbrief.
- Tandem onderhoudt een **facebookpagina** waarop geplande vormingen en activiteiten gedeeld werden. Via dit medium sluit Tandem zich ook aan om posts van EDV en regionale ECD's, Vergeet dementie, Onthou mens, Jongdementie.info etc te delen.

Mini Filmfestival : Moov for dementia

AlzheimerLiga en **Tandem** konden hun schouders mee zetten onder het **initiatief van Moov en stad Turnhout**. Voor de eerste keer organiseerden we een **mini Dementiefilmfestival in UGC cinema te Turnhout**. Dit vond plaats van 14 tot 26 december. Een 6 tal films werden op meermaals vertoond in die periode. Dit filmaanbod kon ook online bekeken worden. Helaas kon de laatste vertoning niet doorgaan, aangezien de bioskopen alweer de deuren moesten sluiten.

Ondanks de minder goede timing van dit project, dragen we zulke initiatieven hoog in het vaandel. Het was hoegenaamd een festival om nooit te vergeten. Promo filmpje: [Watch](#) | [Facebook](#)

De eigen medewerkers in de gelegenheid stellen om binnen het gedeelde beleidskader beschikbare inzichten en aanbod regionaal te implementeren te innoveren en expertise verder uit te bouwen, en te delen.

- Tandem had **12 teamoverlegmomenten** en samen met het **kern (bestuur) 1 denkdag in juni**.
- **Elke medewerker werd verondersteld voor zichzelf een persoonlijk vormingsplan op te maken**, om zodoende kennis en ervaring aan te scherpen en voeling te behouden met het brede werkkterrein. Dit kon een stage- of ervaringsdag zijn in het werkveld of een verdieping in een bepaalde werkveldproblematiek. Dit loop naast de losse vormingsmomenten die zich spontaan aandienen tijdens het jaar. Helaas door een continue wijzigende agenda en covid maatregelen, hebben we deze plannen moeten opbergen. We hopen deze terug op te kunnen nemen in 2022.
- Maandelijks op een teamoverleg was er ruimte voor uitwisseling en rapportage van gevolgde studiedagen, webinars, werk- en stuurgroepen, netwerkingen, ...
- Tandem gaf **terugkoppeling van het OPD** (Overlegplatform Dementie) op de Raad van Bestuur ECD Tandem.
- In 2021 werd het Bestuursorgaan van Tandem vzw 4 keer samengebracht en de Algemene Vergadering 2 keer.

Constructief bijdragen tot complementair beleid door expertise aan te reiken, samen te werken, gebruik te maken van beschikbaar aanbod en ervaringen

ECD Vlaanderen en regionale ECD's

- Overleg met tot **doel** de activiteiten van de regionale centra en het Vlaams centrum op elkaar af te stemmen.

- Webinar: Schatten in Vlaamse dementiezorg

Op de Werelddag Dementie namen EDV en de expertisecentra het initiatief om een webinar 'Schat in Vlaamse Dementiezorg' te organiseren. Iedere regio wist een 'schat in de dementiezorg' in the picture te zetten. Het webinar werd afgesloten met een korte toelichting over het nieuwe Vlaamse Dementieplan.

- De voorzitter van Tandem maakte deel uit van de Raad van Bestuur van ECD Vlaanderen vzw

- Eén dementie-expert van Tandem maakte deel uit van werkgroep **Vorming Training Opleiding Vlaanderen** en de ad hoc werkgroepen.

o Geactualiseerde en blended opleiding referentiepersoon dementie

Er heerste al geruime tijd de vraag om de opleiding tot referentiepersoon dementie te actualiseren (een aantal materialen, beelden, terminologie, etc. zijn verouderd).

De opleiding de herwerken, geeft eveneens mogelijkheid om het referentiekader dementie meer te integreren. De opleiding wordt door VTO herwerkt in modules waarin de combinatie gemaakt wordt van online, face-to-face en werkplekleren.

o E-learnings

Tandem werkt aan een e-learning met als thema frontotemporale dementie.

- De coördinator van Tandem participeerde aan het **coördinatieoverleg (EDV)** waarvan telkens terugkoppeling op teamoverleg en dagelijks bestuur Tandem plaatsvond.

- Tandem sluit eveneens aan op de **overlegmomenten van de werkgroep Communicatie** (EDV en ECD's)

- Er kon in 2021 geen vormings2-daagse met EDV en de regionale ECD's doorgaan. Dit staat gepland in voorjaar 2022 in de Stille Kempen.

- De dementie-experten van Tandem deelden regionale ontwikkelingen en verworven expertise tijdens de verschillende formele en informele (online) overlegmomenten met EDV en anderen regionale ECD's.

- Wanneer er een hulpvraag bij ons terechtkwam, die bedoeld was voor een andere regio, hebben wij doorverwezen naar het ECD in kwestie.

Provinciaal overleg

Het **provinciaal medewerkersoverleg met de ECD medewerkers van Orion** **ism PGN en Tandem** vond plaats in het voor- en najaar. Dit om samenwerking te bevorderen met als doel **kennis te delen**, het delen van regio specifieke evoluties of initiatieven, gezamenlijk uitwerken van nieuwe producten en afstemmen van het provinciaal vormingsaanbod. Aansluitend had dit als voornamelijk inhoud om de **4 provinciale terugkomdagen voor referentiepersonen dementie** uit te werken, **werkplekbezoek 't Monument voor te bereiden** en de **studienamiddag met de palliatieve netwerken** te bespreken.

